

บทที่ 3

วิธีดำเนินการค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จาก 181 โรงเรียน จำนวน 2,462 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 181 คน จำแนกเป็น

1.1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 54 คน

1.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 97 คน

1.1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 30 คน

1.2 ครูผู้สอน จำนวน 2,281 คน จำแนกเป็น

1.2.1 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 293 คน

1.2.2 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 1,157 คน

1.2.3 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 831 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie. & Morgan) มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 จำแนกประชากรตามสถานภาพ ได้จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา 181 คน ครูผู้สอน 2,281 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,462 คน

2.2 นำจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน เพื่อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 123 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 329 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 452 คน

2.3 จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเขตพื้นที่อำเภอ รวม 5 อำเภอ

2.4 เทียบสัดส่วนเพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
ในโรงเรียนขนาดต่างๆในแต่ละเขตอำเภอ

2.5 สุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลากเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามต้องการในแต่ละ
เขตอำเภอ

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
โพธิ์พิสัย	เล็ก	23	122	145	16	18	33
	กลาง	33	397	430	22	57	80
	ใหญ่	11	364	375	7	53	60
โซ่พิสัย	เล็ก	10	53	63	7	8	14
	กลาง	24	286	310	16	41	58
	ใหญ่	7	167	174	5	24	29
ปากคาด	เล็ก	7	40	47	5	6	11
	กลาง	12	127	139	8	18	26
	ใหญ่	3	94	97	2	14	16
เฝ้าไร่	เล็ก	2	12	14	1	2	3
	กลาง	15	221	236	10	32	42
	ใหญ่	6	133	139	4	19	23
รัตนวาปี	เล็ก	12	66	78	8	10	18
	กลาง	13	126	139	9	18	27
	ใหญ่	3	73	76	2	11	13
รวม	เล็ก	54	293	347	37	42	79
	กลาง	97	1,157	1,254	66	167	233
	ใหญ่	30	831	861	20	120	140
รวมทั้งสิ้น		181	2,281	2,462	123	329	452

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 50 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แยกประเด็นข้อคำถามตามระดับการกิจการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 7 ด้าน คือ

1. ด้านการเตรียมความพร้อม
2. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร
4. ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (การใช้หลักสูตร)
5. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล
6. ด้านการสรุปการดำเนินงาน
7. ด้านการปรับปรุง พัฒนา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามภารกิจงานกิจการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 7 ด้าน ตามกรอบแนวคิดในการศึกษา

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี แนวคิดและหลักการต่างๆเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษาโดยทั่วไป หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ครูผู้สอน การกิจการบริหารหลักสูตรรวมทั้งเอกสารอื่นๆและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ของ ลิเคอร์ท (Likert) รวม 50 ข้อ แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) แยกประเด็นข้อคำถามตามภารกิจการบริหารหลักสูตร 7 ด้าน คือ

- 2.1 การเตรียมความพร้อม
- 2.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.3 การวางแผนดำเนินการการใช้หลักสูตร
- 2.4 การดำเนินการบริหารหลักสูตร (การใช้หลักสูตร)
- 2.5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล
- 2.6 การสรุปผลการดำเนินงาน
- 2.7 การปรับปรุง พัฒนา

3. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถาม

4. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบชนิดปลายเปิด

5. ประมวลความรู้ที่ได้จากการศึกษาจากข้อ 1 ถึงข้อ 4 มาสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า สร้างแบบสอบถามแบบประเมินค่า แบบสอบถามปลายเปิดแล้ว ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 คน รวม 40 คน เพื่อสอบถามสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อนำมาสร้างเป็นข้อคำถามตามสภาพการดำเนินงานการบริหารหลักสูตร ให้ครอบคลุมทั้ง 7 ขั้นตอน

6. สร้างแบบสอบถามแบบประเมินค่า และแบบปลายเปิด ตามกรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัยเพื่อเป็นฉบับร่าง

7. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง พิจารณาความชัดเจน ครอบคลุมสาระและให้ข้อเสนอแนะ

8. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อแก้ไขสำนวน การใช้ภาษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำมาวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

8.1 นายศุภ จงรักษ์ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลและประเมินผล) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์สำนักงานการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวัดประเมินผล ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

8.2 นายบุญพิมพ์ ภูชมศรี วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยทราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างและภาษา

8.3 นายเฉลิมพล บรรเทา วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสว่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา ตรวจสอบความครอบคลุมถูกต้องของแบบสอบถาม

9. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง

10. นำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 40 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 20 คน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก จำนวน 20 คน

11. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

12. พิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่หนองคาย เขต 2

2. ขออนุญาตรับรองจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 พร้อมขอให้ส่งแบบสอบถามคืนมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่ว่าการอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย

3. การจัดเก็บรวบรวมแบบสอบถาม หากไม่ได้รับคืนตามกำหนดเวลา ผู้ศึกษาวิจัยจะประสานโดยตรงไปยังผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง ได้แบบสอบถามคืนมาไม่น้อยกว่าร้อยละ 98 หากไม่ได้แบบสอบถามตามที่กำหนดไว้ ก็จะใช้แบบสอบถามที่สำรองไว้ ส่งไปยังผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่นอกเหนือจากกลุ่มตัวอย่างที่วางไว้ในตอนแรก จนกว่าจะครบตามเป้าหมายที่วางไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามลำดับ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

2. จำแนกความถี่ค่าร้อยละผู้ตอบแบบสอบถาม
3. ตรวจสอบและให้คะแนนเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

คำตอบ	คะแนนที่ได้
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

4. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ รายด้านและรวมทุกด้าน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลผลกับเกณฑ์เพื่อประเมินระดับสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	แปลความหมายว่า ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	แปลความหมายว่า ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	แปลความหมายว่า ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	แปลความหมายว่า ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	แปลความหมายว่า ระดับน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ความแตกต่างของสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

6. วิเคราะห์ความแตกต่างสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

7. วิเคราะห์ความคิดเห็น จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกได้ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแต่ละข้อ (Item – total Correlation)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3 ร้อยละ (percentage)

3. สถิติที่ใช้การทดสอบสมมุติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ระหว่าง ผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอน โดยใช้ t -test แบบ Independent Samples

3.2 ทดสอบความแตกต่างสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ของโรงเรียนแต่ละขนาด โดยใช้ F -test
(One-way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบ
ความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีของ เชฟเฟ้ (Scheffe)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY